

Framst. nr 14/1970.

FINANSUTSKOTTETS betänkande nr 12/1969-70 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1970.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt finansutskottets utlåtande, har utskottet, som i ärendet hört lantrådet Martin Isaksson, äldre landskapssekreteraren Jan-Erik Lindfors, landskapskamreraren Henrik Gustafsson, landskapsagronomen Tor Mattsson, vägingenjören Anders Lindholm, landskapsförstmästaren Bertel Lindroos och byråchefen Jarl Lindqvist, behandlat ärendet och får vördsamt anföra följande:

Föreliggande första tilläggsbudget till 1970 års ordinarie årsstat är förhållandevis omfattande, då den sammanlagt omsluter 758.050 mark. Flere av de större anslagsäskandena är dock en direkt följd av att hela landskapet hänförts till landets utvecklingsområden. Detta gäller särskilt förhöjningen av sysselsättningsanslaget och det nya anslaget för byggande av Ålands yrkesskolas etapp III.

I den allmänna motiveringen till framställningen tar landskapsstyrelsen bl.a. upp frågan om byggandet av självstyrelsegården och turisthotellet. Finansutskottet omfattar helt den av landskapsstyrelsen därvid framförda åsikten att de eventuella statliga byggnadsprojekt, som planeras i landskapet, borde genomföras så, att den gemensamt uppgjorda tidsplanen med avseende på färdigställandet av landskapets byggnader icke förryckes.

Då det gäller bokföringen av under år 1970 föranledda kostnader för nämnda landskapets byggnader är avsikten enligt landskapskamreraren den att kostnaderna för inköp av erforderlig tomtmark påföres reservationsanslaget i ordinarie årsstaten för år 1967 medan kostnaderna för ritningar, projektering och dylikt belastas e.o. anslaget. Ett sådant förfarande anser utskottet överensstämma med vad landstinget tidigare beslutat i denna fråga.

Utskottet har observerat, att den 6 mars 1970 utfärdats en rikslag om premier för minskning av antalet mjölkkor. Enligt denna lag och statsrådets beslut av den 11 mars (FFS 189-190/70) skulle avtal kunna ingås om premie för den som år 1970 förbinder sig att sälja samtliga mjölkkor samt avstå från mjölkproduktion under de närmaste tre åren. Utskottet har rådgjort i frågan med lantrådet. Huruvida en landskapslag för ett sådant kortvarigt arrangemang är motiverad kan enligt hans uppfattning ifrågasättas. Delegationen för Ålands lantmannagillen har uttalat sig

för att premieringen bör tillämpas i landskapet. Frågan kommer att tas till behandling i landskapsstyrelsen ur synpunkten, om förefintliga budgetanslag kunde användas för att med tillämpning av rikslagen uppgöra avtal mellan landskapet och den premiesökande. En eventuell tilläggsbudgetering skulle i så fall få anstå till hösten. Enligt utskottets uppfattning borde nämnda premier utbetalas så snart som möjligt även i landskapet och landskapsstyrelsen uppmanas därför att vidtaga nödiga åtgärder och att i nästkommande tilläggsbudget upptaga anslag för ändamålet.

Detaljmotivering.

=====

Folkskolinspektörens kansli.

5 Ht.II:1.

Avlöningar. Tillfällig arbetskraft.

Tillägg 12.000 mark.

Det av landskapsstyrelsen föreslagna förberedande planeringsarbetet för grundskolans genomförande i landskapet är synnerligen påkallat, då en snabbt genomförd skolreform skulle gagna hela landskapet. Finansutskottet omfattar därför anslagsökningen, samtidigt som det förutsätter att landskapsstyrelsen omedelbart tillsätter den i landskapslagen om grunderna för skolsystemet förutsatta skolplaneringsnämnden och att folkskolinspektören utses till nämndens heltidsanställda sekreterare med uppgift att i samråd med nämnden utarbeta planerna för genomförandet av det nya skolsystemet på basen av sagda lag.

5 Ht.XIII:3.

För vetenskap, litteratur och konst samt understöd åt kulturella organisationer.

Tillägg 3.000 mark.

Den av landskapsstyrelsen nu föreslagna lösningen av det problem som uppstått på grund av ändrade bestämmelser om biografskatten i riket omfattas av finansutskottet som en interimistisk åtgärd i avvaktan på en slutgiltig utredning av frågan. Finansutskottet emotser därför att landskapsstyrelsen följer upp ärendet och föreslår en slutlig lösning antingen i lagframställning till höstsessionen eller i samband med årsstaten för år 1971.

6 Ht.V:1.

Avlöningar.

Utvecklingssekreteraren, arvode.

Tillägg 16.650 mark.

Vid länsstyrelserna i u-områdeslänen i riket har anställts särskilda utvecklingssekreterare med främsta uppgift att

samordna planeringsverksamheten i länet. Med anledning därav föreslår landskapsstyrelsen nu inrättandet av en motsvarande befattning med en avtalslön om 1.850 mark i månaden. Som kompetenskrav uppställas högskoleexamen med vitsord i nationalekonomi.

Under remissdebatten föreslogs att arvudet för utvecklingssekreteraren skulle höjas till ett sådant belopp att en person med kvalificerade insikter i nationalekonomi kunde påräknas som sökande till tjänsten. Därigenom kunde utvecklingssekreterarens uppgifter utvidgas till att omfatta direkt ekonomisk planering.

I riket planeras inrättandet av s.k. forskningstjänster vid utvecklingslänen från år 1971. Eventuellt kunde man tänka sig en sammanslagning av utvecklingssekreterar- och forskartjänsterna och därigenom kunna utbetala en högre lön utan större kompensationsrisk.

Finansutskottet har dock ansett att ekonomiska forskningsuppgifter med fördel kunde ges olika högskoleinstitutioner samtidigt som utvecklingssekreteraren kunde delta i anskaffandet av utredningsmaterial och i övrigt verka som samordnare mellan dessa och de olika planeringsorganen. Då landskapet i detta skede synes ha större nytta av en sekreterare än en forskare, har utskottet beslutat omfatta landskapsstyrelsens förslag.

10 Ht. III:17. Ålands yrkesskola för uppförande av etapp III.

Tillägg 120.000 mark.

Med beaktande av bristen på ändamålsenliga lokaliteter för undervisningen i Ålands sjömansskola finner utskottet det befogat att det i skyndsäm ordning vidtages åtgärder för att lösa lokalitetsfrågan. Landskapsstyrelsens förslag att bygga ut yrkesskolan och upplåta lokaliteter i denna skola till sjömansskolan förefaller ändamålsenligt med beaktande av det skede i vilket byggnadsplanerna för samtliga sjöfartsskolor i landskapet befinner sig. Utbyggnaden är även påkallad av den utökade omskolningsverksamheten.

Då utvecklingslagstiftningen förutsätter en särskild satsning på yrkesutbildningen, torde utbyggnaden även kunna motiveras i kompensationshänseende. Innan landskapsstyrelsen dock tar slutlig ställning till byggnadsplanerna bör delägarkommunernas utlåtande inhämtas. Utskottet har tagit del av de preliminära ritningarna.

10 Ht. IV:6. För sysselsättningens tryggande.

Tillägg 250.000 mark.

Åtgärder för att åstadkomma ändamålsenliga bostäder, såväl då det gäller s.k. genomgångsbostäder, som en ökning av familjebostäder borde med det snaraste vidtagas. Utskottet har tagit del av de typritningar som i riket utarbetats för genomgångsbostäder och har därvid konstaterat nödvändigheten av att staden deltar i kostnaderna för byggnaderna och därmed höja standarden till att omfatta enrumslägenheter med kokvrå eller kokskåp.

Denna form av bostadsproduktion borde följas upp med byggandet av familjebostäder, varför utskottet förutsätter att riktlinjerna för en planmässig produktion av dylika personalbostäder föreligger slutligt utformade, i samråd med vederbörande kommun, innan byggandet av genomgångsbostäderna igångsättes.

Även om andra än landskapet sålunda kommer att delta i kostnaderna för genomgångsbostäderna anser också utskottet att arbetskraftsdistriktet ensamt skulle förvalta byggnaderna. Därigenom undviks användningen av dessa bostäder för andra ändamål.

Då landskapet deltar i kostnaderna för byggandet av ifrågavarande bostäder, bör dessa i första hand reserveras för landskapets invånare. Särskilt borde det undersökas huruvida bostäderna kunde användas under vardagarna av personer, som bor avsides på orter med dåliga kommunikationer. Även då det gäller bostädernas användning i omskolningsverksamheten borde denna princip iakttagas.

10 Ht. V:5. Anskaffning av landsvägsfärja.

Tillägg - mark.

Finansutskottet har tagit del av orsakerna till att kostnaderna för reservfärjans anskaffande stiger till totalt c. 2.231.000 mark. Då behovet av en reservfärja särskilt under senaste tid visat sig uppenbart, har utskottet trots kostnadsstegringen ansett sig kunna omfatta förslaget att kontrakt om färjans leverans undertecknas.

Utskottet har tagit del av ritningarna för reservfärjan. Av dessa framgår att färjans längd blir 40 m., bredd 9,1 m., sidohöjd 4,55 m., djupgående 3,6 m., och dess lastkapacitet 50 ton, samt förses med en maskinstyrka om 1.200 hk.

10 Ht.VII:1. Nåtö och Husö biologiska forskningsstationer samt Björkö naturskyddsområde.

Tillägg 10.000 mark.

Kostnaderna för ombyggnaden av ladugården på Norrgårds lägenhet i Nåtö beräknas enligt landskapsstyrelsen stiga till c. 25-30.000 mark. Några bindande entreprenadanbud föreligger dock ännu icke, varför det kan befaras att kostnaderna ytterligare ökar. I fall ombyggnadskostnaderna visar sig stiga utöver de beräknade borde landskapsstyrelsen överväga huruvida det icke vore mer ändamålsenligt att uppföra en helt ny byggnad, eventuellt i form av ett monteringsfärdigt hus.

10 Ht.VII:2. För inköp av oljeskyddsutrustning.

Tillägg 40.000 mark.

Det ökade antalet oljeutsläpp såväl i vårt land som i Sverige motiverar en utbyggnad av beredskapen mot oljeskador. Utskottet har tagit del av den beredskapsplan som uppgjorts av oljeskyddskommittén och funnit planen ändamålsenlig. Utskottet omfattar därför det föreslagna tilläggsanslaget och emotser att landskapsstyrelsen följer upp utvecklingen av oljebekämpningen och vidtar de åtgärder, som är nödvändiga för den fortsatta uppbyggnaden av ett effektivt skydd mot oljeskador.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå
att Landstinget ville godkänna landskapsstyrelsens förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1970.

Mariehamn, den 3 april 1970.

På finansutskottets vägnar:

Folke Woivalin

ordförande

./ Sune Carlsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Folke Woivalin, viceordföranden Harry Lindfors samt ledamöterna Bertel Söderlund, Georg Wideman och Runar Wilén.